

Eğitim Bir-Sen Gümüşhane 1. Nolu Şube Başkanı Aslan: “Yeni eğitim yılına kadar gereken çalışmalar yapılmalı, sorunlara çözüm bulunmalıdır”

Eğitim Bir – Sen Gümüşhane 1 Nolu Şube Başkanı ve Memur- Sen Gümüşhane İl Temsilcisi Ergin Aslan’ın konu ile ilgili açıklaması şöyledir:

2023-2024 eğitim ve öğretim yılı sona ermiş bulunmaktadır. Son yıllarda bütçeden en çok pay ayrılmasına rağmen, yıllardır tartışılan, zaman zaman kimi yerleri düzeltilen, müfredat değişimleri, sınav sistemi değişiklikleri, sürekli yeniden çıkarılan, değiştirilen ikincil mevzuat, öğretmen açığı-norm kadro fazlası ikilemine dönüşen atama süreçleri, öğretmen yer değişikliği işlemlerinin rayına oturtulamayışı gibi sebeplerle eğitim sisteminden beklenen yarar, umulan katkı bir türlü elde edilememiştir.

Geride bıraktığımız eğitim ve öğretim dönemi, öncelikle asla hiçbir psikolojik ve pedagojik dayanağı olmadığı için anlamakta zorlandığımız, öğretmeni, adını hak eden bir meslek kanunundan dahi mahrum bırakan, korumasız kılıp şiddete teslim eden umursamaz ve umarsız bir ortamda sürmüştür. Bu ortamdan cesaret bulan şuursuz saldırganlık, birçoğu ölümlerle sonuçlanan öğretmene şiddete yönelmiştir.

Önümüzdeki eğitim yılına hazırlanmak üzere ara girdiğimiz tatil dönemi, öncelikle hazine ve vahim sonuçlar doğuran sebepleri ortadan kaldıran çareler ve çözümler üretmek için bir fırsat bilinmelidir.

Öğretmenlerin işlerinden memnuniyetleri ya da memnuniyetsizlikleri eğitimin niteliğini, dolayısıyla ülkenin geleceğini ilgilendirmektedir. Öğretmenlerin umutsuzluğa kapılmalarını önlemek ve onlardan kaliteli hizmet almak için, kendilerine en başta iyi bir eğitim sistemi, iyi çalışma ortamı ve iyi imkânlar sunulmalıdır. Yetki ve sorumluluk sahibi herkes, eğitim çalışanlarının içinde yaşadığı durumun “mutsuz mecburlar” üretme potansiyeline sahip olduğunun farkına varmalı ve bütünsel çözüm üretme gayreti içine girmelidir.

Eğitim çalışanlarının mali hakları iyileştirilmelidir

Enflasyonun sabit gelirliler ve tüketiciler nezdinde can yaktığı, temel tüketim maddeleri ve emtia fiyatlarının yoksunluk eşiğini yükseltip yoksulluk sayısını artırdığı, hedeflerin ve vaatlerin hâlâ erişilmekten uzak olduğu bir ekonomik ortam, en çok ücretlilerin, kamu görevlilerinin hayatını olumsuz etkilemektedir. Ekonominin makro ve mikro düzey rakamları, enflasyon ve döviz oranları dikkate

alındığında, kamu görevlilerinin alım gücünün düştüğü net bir şekilde görülmektedir. Bu çerçevede eğitim çalışanları ve kamu görevlilerinin ücretlerinde oluşan kayıpları ve enflasyona yenilme riskini giderecek mahiyette mali haklarında iyileştirmeler yapılmalıdır.

Öğretmenlerin haklarını garanti altına alacak ve öğretmene destek olacak bir meslek kanunu beklentisi karşılanmalıdır

Teklif ettiğimiz ve bir an evvel çıkmasını istediğimiz Öğretmenlik Meslek Kanunu, mevcudun tekrarı olmamalı, öğretmenlerin haklarını, yetkilerini koruyacak ve geliştirecek bir eksende ele alınmalıdır. Kanunun şekillenmesinde eğitimin paydaşlarının katkısına ve katılımına fırsat verilmelidir. Öğretmenlerin görev, yetki, hak ve sorumluluklarının belirlendiği, mesleki gelişim ve kariyer basamaklarının ve iş güvencelerinin tanımlandığı, öğretmene destek niteliğinde bir meslek kanunu çıkarılmalıdır.

Kariyer basamakları düzenlemesinde iptal gerekçeleri kadar eğitimcilerin beklentileri ve verilen taahhütler de dikkate alınmalıdır

Anayasa Mahkemesi'nin kariyer basamakları sürecine ilişkin olarak verdiği karar sonrası sürecin Öğretmenlik Meslek Kanunu taslağı içinde yeniden ele alınması beklenmektedir. Paydaşların görüşleri ve talepleri doğrultusunda herkesin yararlanmasına açık, özgün, maddi ve manevi açıdan tatminkâr bir kariyer sistemi ivedilikle kurulmalıdır. Yazılı sınavın kaldırılması; söz verildiği üzere uzman öğretmenlik için aranan hizmet süresinin 5 yıl, başöğretmenlik için aranan hizmet süresinin 10 yıl olarak düzenlenmesi; şube müdürü veya dengi ya da üzeri kadrolarda bulunan eğitim çalışanlarına da şartları taşımaları kaydıyla uzman/başöğretmenlik ünvanı alma hakkı tanınması gibi düzenlemeler hayata geçirilmelidir.

Sözleşmeli öğretmenlik kaldırılmalı, sözleşmeli öğretmenlere verilen sözler yerine getirilmelidir

Öğretmenlerin anayasal haklarını sınırlayan, aile bütünlüğünü bozan, eşleri birbirinden, çocukları da anne babalarından ayrı bırakan, öğretmeni eşi ile işi, sağlık ile işsizlik arasında tercihte bulunmaya zorlayan, öğretmenler odasında ayrımcılık oluşturan, öğretmenlik mesleğini ve öğretmenin itibarını zedeleyen sözleşmeli öğretmenlik uygulamasına derhal son verilmeli, sözleşmeli öğretmenler kadroya geçirilmelidir.

Sözleşmeli öğretmenlere, kadroya geçirilme sürecine ilişkin kalıcı bir düzenleme yapılması beklenmeksizin mazerete ve isteğe bağlı yer değişikliği hakkı başta olmak üzere kadrolu öğretmenlere tanınan haklar verilmelidir.

Mülakatla atama yönteminden vazgeçilmelidir

Öğretmen adaylarının farklı komisyonlarca bir kaç dakikalık mülakatla elenmesi adalet duygusunu zedelemektedir. Millî Eğitim Bakanlığı, maşeri vicdanı yaralayan mülakatla öğretmen alımından da vazgeçmelidir.

Eğitimcilere şiddete karşı yasal düzenleme yapılmalıdır

Eğitim çalışanlarına yönelik şiddet olayları münferit eylemler olmaktan çıkmış, yaygın bir toplumsal sorun hâline gelmiş, eğitim ve öğretim hizmetinin yürütülmesini sekteye uğratacak dereceye varmış bulunmaktadır. Bu şiddet eylemlerinde, mevcut yasal düzenlemelerin bu fiillere karşı caydırıcı nitelikte ceza öngörmemesi ile şiddet uygulayan kişilerin bu eylemlerinin adli ve idari makamlarca önemsenmeyeceği ve ciddi bir ceza yaptırımıyla karşılaşmayacakları inancı önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, eğitim çalışanlarına karşı eğitim ve öğretim hizmetinin sunumundan kaynaklı şiddet eylemlerine yönelik önleyici ve koruyucu nitelikte cezai ve hukuki tedbirlerin alınması elzemdir. Eğitim çalışanları, kendilerine yönelik şiddet olaylarına karşı caydırıcılık, şiddete uğrayan çalışana da hukuki koruma sağlayacak nitelikte yasal düzenlemelerin gerçekleştirilmesini acilen talep etmekte ve beklemektedir.

Fiziksel şiddetin yanı sıra, eğitim çalışanlarını ve öğretmenleri hedef alan, iftira ve suç isnadı niteliğindeki haksız ve mesnetsiz şikâyetler şeklindeki psikolojik şiddete karşı da adım atılmalıdır. Adli ve idari soruşturmaya maruz kalınması sonucunu doğuran mesnetsiz ve delilsiz itham, şikâyet ve suç isnatları nedeniyle müsebbiplerine yönelik idari ve adli soruşturma/kovuşturma açılabilmesi konusunda somut adım atılmalıdır.

Ücretli öğretmenliğe son verilmeli, öğretmen açığı tamamen kapatılacak şekilde atama yapılmalıdır

Eğitimin niteliğinin artırılması ve okullar/bölgeler arasındaki nitelik farkının kapatılması, okullarda boş ders kalmamasına ve sınıflarda sadece kadrolu öğretmenlerin bulunmasına bağlıdır. Ücretli öğretmen sayısı ile birlikte düşünüldüğünde sistemdeki öğretmen açığının, bütçe kısıtlamaları, tasarruf tedbirleri bahanesi arkasına sığınarak kapatılamayacağı açıktır. İhtiyaç olmasına rağmen yeterli atama yapılmamakta, yeterli aday bulunduğu hâlde atama yapıp ihtiyaç karşılanmamaktadır. Bu durum 'önce eğitim' iradesiyle çelişmektedir. Eğitimde fırsat eşitliği vurgusu yapılan bir sistemde, öğretmen açığını kapatmaya yönelik nitelikli politikalar benimsenmelidir.

Öğretmenlerin yer değişikliği sürecindeki aksaklıklar giderilmelidir

Öğretmen atama ve yer değiştirme iş ve işlemlerinde eğitim ve öğretim faaliyetlerini sekteye uğratabilecek düzeydeki tasarım eksiklikleri, öğretmenlerin yer değişikliği taleplerinin karşılanamamasına, mağduriyetlerin yanı sıra çalışma barışının bozulmasına ve motivasyon kaybına neden olmaktadır. Dezavantajlı ve elverişsiz şartların hüküm sürdüğü yerleşim yerlerinde görev yapan eğitim çalışanlarına yönelik gönüllülüğü esas alacak tedbirler alınmalı, makul ve kalıcı bir atama ve yer değiştirme sistemi kurulmalıdır.

Memur ve hizmetlilerin hakları iyileştirilmelidir

Memur ve hizmetlilerin özlük hakları iyileştirilmelidir. Genel idare hizmetleri sınıfı, teknik hizmetler sınıfı, yardımcı hizmetler sınıfı çalışanları ile diğer hizmet sınıflarında çalışanlar eğitim ve öğretim hizmetinin aksamadan en etkin şekilde yürütülmesi için emek sarf etmektedir. Eğitim ve öğretim sınıfı çalışanlarına tanınan haklar kendilerine de tanınmalıdır. Bu çerçevede, bütün personelin birinci dereceye kadar yükselebilmelerine imkân sağlanmalı; birinci derecedeki bütün personele 3600 ek gösterge verilmeli; hazırlık ödeneği, öğretmenlerle birlikte eğitim ve öğretim hizmetlerinin yürütülmesinde emek sarf eden Millî Eğitim Bakanlığı'nın merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında görevli tüm hizmet sınıflarındaki eğitim çalışanlarına da ödenmelidir.

Genel idare hizmetleri sınıfı, teknik hizmetler sınıfı, yardımcı hizmetler sınıfı ve diğer hizmet sınıflarında yer alan eğitim çalışanlarının liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde mesleki ilerlemelerini sağlayan en önemli araçlardan biri olan görevde yükselme ve ünvan değişikliği sınavları konusunda somut adım atılmalı, sınav ve atama takvimi, Bakanlık çalışma takvimine alınarak belirsizlik giderilmelidir.

657 sayılı Kanun'un yürürlüğe konulduğu tarihten bu yana geçen zaman zarfında kamu idaresinde gerçekleşen gelişim ve dönüşüm karşısında hiçbir fiilî gerekçesi ve olgusal gerçekliği kalmayan yardımcı hizmetler sınıfı uygulamasına son verilmeli; bu sınıfta yer alan çalışanlar genel idare hizmetleri sınıfına geçirilmelidir.

Eğitim kurumları yöneticiliği kadro güvencesine kavuşturularak profesyonel bir meslek olarak yapılandırılmalıdır

Eğitim yönetiminde temel sorun, yönetici seçme ve atamada belirsiz ve kestirilemez politikaların izlenmesi, uzun vadeli bir perspektifin oluşturulamaması, neticede kalıcı bir modelin inşa edilememesidir. Bir eğitim kurumuna öğretmen olarak atanabilme yeterliliğine sahip olmak o kuruma yönetici

olarak atanabilmenin birinci şartı olmalı, eğitim kurumu yöneticiliği ikincil görev kapsamından çıkarılmalı, bu önemli vazife görevlendirme ile değil kadrolu olarak yürütülmelidir. Eğitim yöneticiliğinin meslekleşmesi, mesleki yeterliliklerin belirlenmesi, meslek öncesi ve meslek içinde yetiştirme ile liyakat, uzmanlık, bilgi, beceri ve tutum ekseninde yapılacak seçme ve atama, eğitim yönetiminin somut adımlar atılması beklenen temel parametreleridir. Eğitim kurumu yöneticiliğine atama/görevlendirmenin yazılı sınav puanı ile nesnel kıstaslara dayalı mesleki çaba ve başarı ölçümü üzerinden gerçekleştirileceği bir sisteme ihtiyaç bulunmaktadır. Öğretmenlik Meslek Kanunu taslağında düşünülen eğitim kurumlarına yönetici görevlendirmede sınav, eğitim ve tekrar sınav şeklinde planlanan görevlendirme sürecinin, mesleki bilgi birikimi ve tecrübeyi hiçe sayan sınav odaklı bir yönetici seçme usulünün işlevsel olmayacağı, yetkinliğini ve kurumunu geliştirmek için çabalayan yöneticiler yerine sınava hazırlanan yönetici ve yönetici adayları üreteceği unutulmamalıdır.

Şube müdürlerinin ve şeflerin sorunlarına duyarlı bir yaklaşım sergilenmelidir
Şube müdürü ve şefler başta olmak üzere, yönetim hizmetleri kadro grubuna, görev, yetki ve sorumluluklarının genişliğiyle uyumlu olmayan, yetersiz özlük hakları verilmiştir. Şube müdürleri ve şeflerin özlük hakları, sorumlulukları ekseninde iyileştirilmeli, rotasyondan kaynaklanan sorunlar çözülmelidir.

Deprem yol açtığı sorunlar bütünüyle giderilmelidir

Şubat 2023'te meydana gelen depremler, yaygın bir yıkıma ve 50 bini aşkın vatandaşımızın hayatını kaybetmesine neden olmuştur. Deprem bölgesindeki konut ihtiyacı, hayat kalitesinin bozulması ve zorunlu yer değişikliği gibi etmenler, eğitim ve öğretim üzerindeki olumsuz etkilerini hâlâ hissettirmektedir. Yeniden inşa ve kentsel dönüşüm uygulamaları çerçevesinde bölgedeki eğitim kurumu ihtiyacı hızla tespit edilerek giderilmeli, mevcut kurumların altyapıları ve kapasiteleri güçlendirilmelidir. Bölgedeki eğitim ve öğretimi etkileyecek en önemli unsurlar arasında bulunan öğretmenlerin psikolojik iyi olma hâlleri, barınma ve hayat şartlarının niteliği ve mevcut desteklerin devamlılığı, yeni atanacak öğretmenlerin nerelerde görevlendirileceği ve barınma şartları ile ilgili sorunlar hızla çözüme kavuşturulmalıdır. Hem bölgedeki öğretmenlerin hem de yeni atanacak öğretmenlerin kalıcı konutlarına ulaşmasına öncelik verilmeli ve öğretmenlerin bölgedeki görevlerinin sürekliliği sağlanmalıdır. Yeni eğitim ve öğretim yılına sorunsuz başlanabilmesi için, mevcut sorunlar acilen çözülmelidir.